Հաստատված է Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարանի խորհրդի 26 դեկտեմբերի 2006թ. նիստում։ Արձանագրությու թիվ 5 Խորհրդի նախագահ

Ա.Գ.Քեգլարյան

Հայաստանի Հանրապետության Կրթության և Գիտության նախարարություն

Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարան

Ռազմավարական պլան 2007-2010 թթ.

Երևան 2006թ.

Քովանդակություն

1. Ներածություն	- 3
2. Ընդհանուր դրույթներ	- 4
2.1. Ինտեգրում միջազգային կրթական համակարգին	- 5
2.2. Օրենսդրական դաշտի վերլուծություն	- 6
2.3. Գիտամանկավարժական կադրերի ապահովում	- 7
2.4. Հետբուհական լրացուցիչ կրթություն	- 9
2.5. Գիտակրթական ոլորտի բարեփոխում	- 10
2.6. Գիտակրթական բազայի ապահովում	- 12
2.7. Օժանդակ և սպասարկող անձնակազմի ապահովում։	
Տեխնիկական համակարգի շահագործում։	- 13
2.8. Անծի ծևավորում, բարոյահոգեբանական դաստիարակություն	- 14
3. Կառավարման համակարգ	- 15
4. Միջոցառումներ	- 18
4.1.Կրթական ոլորտ	- 18
4.2. Գիտական ոլորտ	- 20
4.3. Ֆինանսատնտեսական ոլորտ	- 22
4.4. Միջազգային կապեր	- 23
4.5. Հրատարակչություն և տպագրություն	- 24
4.6. Սոցիալական ոլորտ և սպորտ	- 25
4.7. Պրոֆեսորադասախոսական կազմի իրավունքները և պարտականությունները	- 26
4.8. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների համակարգի կատարելագործում և ներդրում	- 27

1. Ներածություն

Հայաստանի Հանրապետությունում գիտության, կրթության զարգացումն ու գիտատեխնիկական առաջընթացը ռազմավարական խնդիր են։ Գիտական և գիտահետազոտական աշխատանքների արդյունքների ներդրման արդյունավետ համակարգի ներդրումը կնպաստի Հայաստանի տնտեսության զարգացմանը։ Գիտակրթական ոլորտի տնտեսական կառավարման միասնական համակարգի ձևավորումը կապահովի «բուհական կրթություն-գիտություն» կապը՝ առավել ներդաշնակ զարգացնելով «ուսանող-բակալավր-մագիստրոս-ասպիրանտ-գիտությունների թեկնածու-գիտությունների դոկտոր» ուղիղ և հետադարձ՝ ներառյալ գիտություն-արտադրություն կապը։

Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարանը (այսուհետ՝ Համալսարան) կոչված է նպաստելու Հայաստանում հազարամյա ավանդույթներ ունեցող հայկական ճարտարապետական lı շինարարական դպրոցի պահպանմանն զարգացմանը: Þη հայագիտական ուղղվածությամբ համահայկական, այն Հայաստանի шn ճարտարապետության և շինարարության ոլորտի կրթության և գիտության ասպարեզում միակ համալիր կենտրոնն է։

029-«ճարտարապետություն»՝ գործում են թիվ lı Համալսարանում դոկտորական ptqtph 3 թեկնածուական գիտական պաշտպանության մասնագիտական խորհուրդը՝ մասնագիտացումներով և թիվ 030-«Շինարարություն»՝ դոկտորական և թեկնածուական գիտական թեզերի պաշտպանության մասնագիտական խորհուրդը՝ 13 մասնագիտացումներով: Մասնագիտական խորհուրդների գործունեության շնորհիվ ստեղծվել է գիտական մթնոլորտ՝ հետազոտությունների կատարման և ատենախոսությունների պաշտպանության համար (1991թ-ից պաշտպանվել է 182 ատենախոսություն), ինչն ապահովում է բարձրորակ գիտամանկավարժական կադրերի վերարտադրումը։

Համալսարանը երկկողմ համագործակցության պայմանագրեր ունի - եվրոպական մի շարք երկրների գիտաուսումնական հաստատությունների, այդ թվում՝ Ֆրանսիայի Մարսել-Լյումինե, Փարիզ-Վիլմենի, Բորդոյի «ճարտարապետության և բնապատկերի», Փարիզի «Կամուրջներ ճանապարհներ» ազգային դպրոցի, Գերմանիայի Կայզերսլաուտերնի տեխնիկական համալսարանի, Ռուսաստանի Դաշնության Սանկտ Պետերբուրգի «Հիդրոտեխնիկական ինստիտուտի», Իտալիայի ճարտարապետական դպրոցների ու կազմակերպությունների (մասնավորապես՝ Ռոմուալդո Դել Քիանկո ֆոնդի) հետ։ Ներկայումս գործողության մեջ են աշխարհի 8 երկրների 15-ից ավելի բուհերի hետ համագործակցության պայմանագրեր և համաձայնագրեր։ Համալսարանն ţ ሀጣረ 158 անդամակցում երկրների ճարտարապետաշինարարական բուհերի գիտաուսումնամեթոդական միավորմանը և ճարտարապետական կրթության աջակցման տարածաշրջանային հասարակական կազմակերպությանը։

Միջազգային և հանրապետական մրցույթներում և ստուգատեսներում համալսարանի գիտնականները բազմիցս արժանացել են պետական մրցանակների, իսկ նրանց կողմից ղեկավարված շրջանավարտների դիպլոմային աշխատանքները՝ ամենաբարձր մրցանակային տեղերի։

Համալսարանի ճարտարապետի դիպլոմը ճանաչվում է Ֆրանսիական կառավարության կողմից և ընդունվում համարժեք Եվրոհամայնքի երկրների ճարտարապետի դիպլոմին։

2. Ընդհանուր դրույթներ

Կրթություն ստանալը մարդու հիմնարար իրավունքներից է։ Քարձրագույն կրթությունը բացառիկ մշակութային և գիտական հարստություն է անհատների ու հասարակության համար։ Եվրոպական տարածաշրջանում գոյություն ունեցող կրթական համակարգն արտացոլում է նրա մշակութային, սոցիալական, քաղաքական և տնտեսական բազմազանությունը։ Նպատակ ունենալով տարածաշրջանի բոլոր մարդկանց հնարավորություն ընձեռել լիարժեքորեն օգտվելու այդ բազմազանությունից՝ կարևոր է դյուրացնել յուրաքանչյուր երկրի ուսումնական հաստատությունների մուտքը դեպի այդ համակարգ։ Անհրաժեշտ է ապահովել Եվրոպական տարածաշրջանի որևիցե երկրում ստացած ուսումնական վկայականների, դիպլոմների և գիտական աստիճանների ճանաչումը մյուսների կողմից, որը կխթանի կողմերի միջև ակադեմիական շարժունակությանը։

Կրթական համակարգի բարեփոխման և զարգացման ներքին օրինաչափությունները, ինտեգրումը միջազգային, հատկապես Եվրոպական կառույցներում, թելադրում են բարձրագույն մասնագիտական կրթության համակարգված և նպատակային բարեփոխումների ծրագրի իրականացում։

ՀՀ Կառավարությունը նոյեմբերի 2 2006թ. թիվ 46 նիստի արձանագրությամբ հաստատել է ՀՀ բարձրագույն մասնագիտական կրթության ոլորտում Բոլոնիայի գործընթացի սկզբունքների ներդրման ժամանակացույցը, համաձայն որի մինչև 2010թ. նախատեսվում է.

- մշակել որակավորումների ազգային համակարգ,
- եռաստիճան համակարգի ներդրման համար հաստատել մասնագիտությունների նոր ցանկ,
- մշակել բակալավրի և մագիստրոսի պատրաստման սկզբունքներ,
- սահմանել կրեդիտային համակարգի պետական կրթական չափորոշիչներ,

Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարանի (այսուհետ՝ Համալսարան) առջև գիտատեխնիկական առաջընթացը դրել է երիտասարդների կրթության և դաստիարակության խնդիր և սոցիալ-տնտեսական ու տեխնիկական կոնկրետ հարցերի լուծման անհրաժեշտություն։ Դասական կրթության հետ մեկտեղ սովորողներին պետք է հաղորդակից դարձնել մասնագիտական աշխատանքի տարրերին և սովորեցնել ռազմավարական որոշումներ ընդունելու հմտություններ։ Միևնույն ժամանակ պետք է փաստել, որ դասական կրթությունը հնարավորություն է տալիս ձեռք բերել բարձր ու կայուն ու գիտելիքներ, հիմնարար գիտելիքների ոլորտում կողմնորոշվելու ունակություն, ունենալու լայն մտահորիզոն։

Համալսարանը պարտավոր է ապահովել՝

- ✓ որակյալ ուսուցում,
- ✓ բարձրորակ գիտահետազոտական աշխատանք,
- 🗸 միջազգային ճանաչում և հեղինակություն,
- ✓ սերտ կապեր հասարակության հետ,
- ✓ հիմնարար կրթության և հետազոտությունների միասնություն, կրթական մեթոդների բազմակողմանիություն և ազատականացում։

2.1. Ինտեգրում միջազգային կրթական համակարգին

Աշխարհն այսօր գնում է ինտեգրման և համաշխարհայնացման ճանապարհով։ Այդ գործընթացում հապաղումը ցանկացած երկրի դուրս կմղի ձևավորվող ընդհանուր տարածքից։ Այս գիտակցումով է առաջնորդվում համալսարանը գիտակրթական ոլորտի բարեփոխմանն ու զարգացմանը միտված Քոլոնիայի գործընթացում։

Ինտեգրման գործընթացը պարտադրում է ազգային-մշակութային ժառանգության և համաշխարհային արժեքների համադրում։ Մեր օրերում համալսարանը կոչված է ապահովելու գիտական և գիտամանկավարժական դպրոցների մշտական զարգացում, միջազգային բարձր հեղինակություն և առաջնակարգ մասնագետների պատրաստում։ Այն ենթադրում է նաև գիտահետազոտական կառույցների պարտադիր առկայություն, որն ի վիճակի է կատարելու համալիր հետազոտություններ։

Եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածքին ինտեգվելու համար անհրաժեշտ է.

- ✓ Հայաստանի կրթական օրենսդրությունը վերանայել և համապատասխանեցնել Բոլոնիայի սկզբունքներին։
- ՀՀ բուհերի հավատարմագրման համակարգի համապատասխանեցումը եվրոպական չափորոշիչներին:

Համալսարանում մշակվում է կրեդիտների ներդրման հստակ ժամանկացույց, որն ուղղվելու է կրեդիտների կուտակման և փոխանցման ազգային միասնական համակարգի ստեղծմանը։ Այս

համատեքստում 2007-2010 թթ. համալսարանում կրթական բարեփոխումների հիմնական խնդիրներն են.

- 1. երկաստիճան կրթության համակարգի կայացում (բակալավրիատի և մագիստրատուրայի ուսումնական պլանների, մասնագիտությունների ցանկի, ուսանողի լսարանային ծանրաբեռնվածության սահմանում, ընդհանուր կրթական առարկաների ցանկի ճշգրտում),
- 2. գիտելիքների միավորների գնահատման կարգի մշակում,
- 3. կրեդիտային համակարգով ուսումնական պլանների մշակում, գիտելիքների յուրացման տրամաբանական հերթականության ապահովում՝ ըստ կրթական աստիճանների,
- 4. կրթական աստիճաններին համապատասխանող կրեդիտների անհրաժեշտ քանակի, ուսուցման նվազագույն և առավելագույն տևողության, յուրաքանչյուր առարկային հատկացվող նվազագույն և առավելագույն կրեդիտների քանակի որոշում,
- 5. կրեդիտների տեղափոխման (բուհից-բուհ), ուսանողների հեռացման և վերականգնման կարգերի սահմանում,
- 6. ուսանողների ակադեմիական տվյալների գրանցման և մշակման տեղեկատվական համակարգերի ներդրում,
- 7. ՀՀ բուհական դիպլոմների հավելվածի համապատասխանեցում եվրոպական մշակված չափանիշներին,
- 8. մասնակցություն կրթական օրենսդրական փոփոխությունների անհրաժեշտ փաթեթի մշակմանը՝ ուսանողների տեղափոխություններն ու միջազգային շարժունակությունը դյուրացնելու համար,
- 9. Հայաստանի և արտերկրի բուհերի միջև երկկողմ և բազմակողմ համատեղ ծրագրերի իրականացում՝ կրթության որակավորման միասնական աստիճանների շնորհման նպատակով,
- 10. եվրոպական չափանիշներին համապատասխան՝ ուսումնական պլանների և առարկայական ծրագրերի մշակում,

2.2. Օրենսդրական դաշտի վերլուծություն

Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության բնագավառում հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, «Կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և իրավական այլ ակտերով։

Քարձրագույն կրթության մասին Հայաստանի Հանրապետության ներկա օրենսդրությունը բավարար համարելով հանդերձ, անհրաժեշտ է համապատասխան իրավական ակտերը (լիցենզավորման, հավատարմագրման, որակին և վերահսկողությանը վերաբերող) հստակեցնել և

լրամշակել այնպես, որպեսզի ապահովվի Համալսարանի շրջանավարտների դերը կառուցվածքների հետազոտման, նախագծման, կառուցման, պահպանման, շահագործման և ապամոնտաժման գործընթացներում։ Այս ամենը մի կողմից հնարավորություն կստեղծի ոչ միայն հրապուրիչ դարձնել որակյալ ճարտարապետի և շինարարի մասնագիտություն ստանալը, այլև կխթանի արտոնագրման խաթարված համակարգի վերականգնումը, կամրագրի բնագավառում աշխատելու համար մասնագիտական համապատասխան որակավորման առկայության պարտադիր լինելը (ենթակառուցվածքների՝ ճանապարհների, գազամուղների, ջրատարների, ջրամբարների, կամուրջների, թունելների, արտադրական, բնակելի, հասարակական, մշակութային կառույցների, շենքերի շինությունների հետազոտման, նախագծման, կառուցման, շահագործման պահպանության, կոնսերվացման, ապամոնտաժման բոլոր փուլերի ընթացքում համալսարանի շրջանավարտների պարտականությունների կատարումը, դերը ինչպես համապատասխան պատշաճ վճարումների ապահովումը պետք է ամրագրվեն պարտադիր կատարման նորմերով և օրենսդրորեն)։

Հետազոտման, նախագծման, կառուցման, շահագործման և պահպանության, կոնսերվացման, ապամոնտաժման ողջ շղթայում պետք է հստակ գործեն հսկողության և վերահսկողության մեխանիզմները, դրանց սահմանման և իրականացման իրավունքներն ու պարտականությունները նույնպես պետք է կատարվեն համալսարանում համապատասխան որակավորում և պարբերաբար վերապատրաստում անցնող մասնագետների կողմից։

Կրթական երկաստիճան համակարգ, լիովին հստակեցված չէ օրենսդրորեն կամ ենթաօրենսդրական ակտերով ու նորմերով. պարզ չէ, թե ինչպիսի աշխատանքի կարող են հավակնել բակալավոր և մագիստրոսը։

Օրենսդրորեն պետք է կարգավորվի հանրապետության շուրջ 950 բնակավայրերում ճարտարապետի հաստիքի պարտադիր լինելը (փոքր համայնքների համար հնարավոր է խմբավորված 1 հաստիքի պարտադիր լինելը)։

Օրենքը ստեղծում է անհրաժեշտ բոլոր հիմքերը՝ բարձրագույն մասնագիտական կրթության արդիական բարեփոխումներին ընթացք տալու, համակարգի արդյունավետությունը խթանելու, ներհամակարգային բազմազանություն, ճկունություն, ուսանողական և դասախոսական կազմի շարժունակություն ապահովելու, համակարգի՝ կրթության կազմակերպման և որակի միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցնելու համար։

2.3 Գիտամանկավարժական կադրերի ապահովում

Քարձրագույն կրթության համակարգում կադրային բարեփոխումները կարևոր ռազմավարական նշանակություն ունեցող հիմնախնդիրներից են և գրագետ, հետևողական լուծումներ

են պահանջում։ Համալսարանի պարտքն է կասեցնել պրոֆեսորադասախոսական կազմի և վարչական անձնակազմի «ծերացման» առկա միտումը, ստեղծել նախադրյալներ դրա կայուն և որակյալ համալրման ու կատարելագործման համար։ Առաջնային է Համալսարանի կադրերի աստիճանական երիտասարդացման և նախորդ սերնդի աշխատանքային փորձի յուրացման գործընթացի կարգավորումն ու վերահսկումը։

Համալսարանական որակյալ կրթության գլխավոր երաշխիքը բարձրակարգ դասախոսն է, ով իր գործունեությամբ ստեղծում է համալսարանի բնութագիրը։ Իր մասնագիտությունից բացի, դասախոսը պարտավոր է տիրապետել օտար լեզուների և համակարգչային տեխնիկայի։ Միայն բարձր որակավորում և ինտելեկտուալ մակարդակ ունեցող դասախոսը կարող է ապահովել.

- ✓ անհրաժեշտ գիտելիքների փոխանցում,
- ✓ որակյալ կադրերի պատրաստում,
- ✓ գիտական աշխատանքի կուլտուրայի սերմանում։

Դասախոսի աշխատանքի բնութագիրը միայն մանկավարժական գործունեությամբ չի պայմանավորվում։ Մեծ ուշադրություն են պահանջում նրա գիտահետազոտական ունակությունները, մեթոդական առաջարկներն ու կազմակերպչական ձիրքը։ Համալսարանն իր հերթին պետք է ապահովի աշխատողների սոցիալական բավարարվածության պատշաճ մակարդակ, զարգացնի սոցիալական բազան, ձևավորի աշխատանքի արդյունավետությունը խթանող վարձատրման համակարգ։

Առանձնահատուկ ուշադրություն է պահանջում երիտասարդ մասնագետների պատրաստումը։ Այդ տեսակետից անհրաժեշտ է՝

- 🗸 աշխատանքային բավարար պայմաններ ստեղծել երիտասարդ կադրերի համար,
- ✓ առաջնային համարել նրանց սոցիալական վիճակի բարելավումը, որպեսզի կանխվի մասնագետների արտահոսքը,
- պայմաններ ստեղծել ընդունակ, խելացի ուսանողների հետագա ուսուցումն արտասահմանում իրականացնելոււ, արտագնա ուսումնական պրակտիկա կազմակերպելու, ինչպես նաև արտերկրում ուսանած և վերադարձած կադրերին Համալսարանի դասախոսական կազմում ընդգրկելու։

Ելնելով առանձին բնագավառների համար կադրերի պատրաստման անհրաժեշտությունից՝ այսօր պատրաստվող մասնագետների թվաքանակը, ամբիոնների և ֆակուլտետների քանակը՝ բակալավրիատի մակարդակով պետք է համարել բավարար։ Միաժամանակ պետք է լրջորեն ուշադրություն դարձնել ուսուցման ողջ պրոցեսի կազմակերպմանը, ընդլայնել կապը արտադրության, մասնագիտական կազմակերպությունների և արտերկրի հետ, իրականացնել ուսանողների և պրոֆեսորադասախոսական կազմի փոխանակման ծրագրեր, ուսուցման մեթոդներում լայնորեն ներդնել ժամանակակից տեխնոլոգիաներ՝ նպատակ ունենալով մեր մասնագետների որակը

և դիպլոմը արտերկրում ընդունելի և պատվավոր դարձնելը։ Հստակ ծրագիր պետք է մշակվի և իրականացվի ուղղված պրոֆեսորա-դասախոսական կազմի մասնագիտական որակական հատկանիշների շարունակական բարելավմանը։ Անհրաժեշտ է վերականգնել ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառմամբ գործող մասնագիտական կազմակերպություններում արտադրական պրակտիկաների անցկացման ավանդույթը։

Ասպիրանտուրան, դոկտորանտուրան և հայցորդների համակարգը ներառվել են կրթական բարեփոխումների ծրագրում։ Անհրաժեշտ է մագիստրատուրայի ելքի և ասպիրանտուրայի մուտքի համապատասխանեցում, մագիստրոսի և հետազոտողի ծրագրերին ներկայացվող որակավորման պահանջների տարանջատում և հստակեցում։ Նշված խնդիրների լուծումը հնարավոր է համապատասխան չափորոշիչների ստեղծմամբ։ Ասպիրանտական կրթությունն իրականացվում է ինքնուրույն ծրագրով և հանդիսանում է բարձր որակավորում ունեցող կադրերի՝ դեպի գիտություն մուտք գործելու հիմնական ուղի։ Անհրաժեշտ է բարձրացնել մասնագիտական խորհուրդների պատասխանատվությունը։ Ասպիրանտուրայի, դոկտորանտուրայի և հայցորդության համակարգի բարեփոխումները ենթադրում են ատենախոսությունների արդիական թեմաների ընտրություն, դրանց հիմնավորման ու կատարման ընթացքի փուլային գնահատում և վերահսկում։

Ասպիրանտուրայի ընդունելությունն ու ուսուցումը, դոկտորանտուրայի և հայցորդության ձևակերպումն իրականացվում է ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված կարգով։ Հայցորդների համակարգին հատկացվելու է հատուկ ուշադրություն, և ընդունելությունն այս համակարգով գործելու է ամբողջ ուսումնական տարվա ընթացքում։ Համալսարանի գիտամանկավարժական և գիտական աշխատողների հետ հավասարապես ասպիրանտները, դոկտորանտներն ու հայցորդները պետք է օգտվեն լաբորատորիաներից, սարքավորումներից, ուսումնամեթողական կաբինետներից և այլ բազային հնարավորություններից։

2.4. Հետբուհական լրացուցիչ կրթություն

Հետբուհական մասնագիտական կրթության նպատակը բարձրագույն կրթություն ստացած անձանց համար կրթական մակարդակի և գիտամանկավարժական որակավորման բարձրացումն է։

Լրացուցիչ կրթության ոլորտի բարեփոխման հիմնական խնդիրներն են.

- 🗸 դասախոսների որակավորման բարձրացում,
- ✓ մասնագետների վերապատրաստում,
- ✓ կրթական բազմաբնույթ ծառայությունների միացում։

Հաշվի առնելով գիտակրթական ներուժի հարուստ փորձը՝ Համալսարանը պետք է իրականացնի հետբուհական կրթության հետևյալ գործընթացները, որոնք նրան մրցունակ կդարձնեն ոչ միայն հանրապետությունում, այլև միջազգային ասպարեզում.

- իրատարակել ուսումնամեթոդական և օժանդակ գրականություն հետբուհական կրթության մեջ ընդգրկվածների համար,
- ✓ ապահովել բազմաբնույթ գիտաժողովների, սեմինարների, գիտագործնական կոնֆերանսների, դասախոսությունների նախաձեռնումն ու կազմակերպումը,
- պարբերաբար անցկացնել սոցիոլոգիական հարցումներ և մոնիտորինգներ՝ պարզելու շուկայի պահանջարկը և դրան համապատասխան՝ լրացուցիչ կրթություն տալու համլսարանի հնարավորությունները,
- ✓ ուսուցման գործընթացում ներգրավել արտասահմանյան համապատասխան մասնագետների, ինչպես նաև իրականացնել մեր մասնագետների վերապատրաստումը արտերկրում,
- ✓ կազմակերպել տարաբնույթ դասընթացներ՝ ելնելով ժամանակի հրատապ պահանջներից,
- ստեղծել խորհրդատվության կենտրոն, որը կմշակի վերապատրաստման և որակավորման համապատասխան ծրագրեր։

Շարունակական կրթությունը խթան կհանդիսանա թարմացնելու, առավել խորացնելու գիտելիքները, հնարավորություն կընձեռի մասնագետներին տիրապետելու նորագույն տեխնոլոգիաներին, տեղեկանալու գիտական նոր նվաճումներին։ Որպեսզի քայլի ժամանակին համընթաց, դասախոսն ինքը պետք է նախանձախնդիր լինի մասնակցելու լրացուցիչ կրթության գործընթացներին և՛ որպես սովորող, և՛ որպես սովորեցնող։

Խիստ արդիական է ՀՀ պետական ծառայողների վերապատրաստում-վերավորակաորումը։ Կարևորելով քաղաքացիական ծառայության ինստիտուտի ձևավորումը հանրապետությունում՝ Համալսարանը շարունակելու է համագործակցել ՀՀ քաղծառայության խորհրդի հետ քաղծառայողների վերապատաստման և փորձագիտական աշխատանքների բնագավառներում։

Հասարակության յուրաքանչյուր անդամ լրացուցիչ կրթության իրավունք և հնարավորություն պետք է ունենա՝ հարմարվելու, դիմակայելու սոցիալական, տեխնոլոգիական և աշխարհաքաղաքական զարգացումներին։

2.5. Գիտակրթական ոլորտի բարեփոխում

Գրագետ ինժեներների նոր սերնդի ձևավորումը և Համալսարանի հետազոտական ներուժի արդյունավետ օգտագործումը տնտեսության զարգացման ծրագրերում համալսարանի առաքելության կարևոր բաղադրիչներն են։ Համալսարանն արձագանքում է Բոլոնիայի գործընթացի զարգացումներին` վերափոխելով նորագույն lı եվրոպական չափանիշներին համապատասխանեցնելով գիտական և կրթական ծրագրերի բովանդակությունն ու որակական պահանջները։

Համալսարան հնարավորինս աջակցում է դասախոսական կազմին, մագիստրանտներին ու ասպիրանտներին հետազոտական նախագծերում առավելագույնս ընդգրկելու համար՝ կարևորելով գիտահետազոտական աշխատանքները՝ որպես մասնագիտական առաջընթացի և դասավանդման որակի բարձրացման հզոր խթան։

Առաջիկայում Համալսարանի նախանշած կարևորագույն խնդիրն է ակտիվ և ընդլայնված մասնակցությունը միջազգային գիտական, գիտահետազոտական, գիտագործնական, փորձագիտական և նախագծային-հետախուզական ծրագրերում։

Գիտակրթական ոլորտի կատարելագործման հիմնական ուղություններն են՝

- ✓ Գիտական, գիտահետազոտական, փորձագիտական և նախագծային աշխատանքներին մասնակցությունը, ինչպես նաև մագիստրանտների և ասպիրանտների գիտական ղեկավարությունը դասախոսական կազմի գնահատման կարևոր ցուցանիշ համարելը,
- ✓ դասախոսների հետազոտական և ստեղծագործական այլ նախաձեռնությունների զարգացմանն ու իրականացմանը նպաստելը,
- ինժեներական կրթության հիմնախնդիրներին ուղղված գիտամեթոդական աշխատանքների զարգացմանը նպաստելը։

Համալսարանի լուրջ բարեփոխումները թելադրվում են ներկա գիտակրթական համակարգը շտկելու և ժամանակի պահանջներին համապատասխանեցնելու հրամայականով։ Այդ ուղղությամբ իրականացվող միջոցառումների շարքում կարևորվում է մասնագիտության համակարգողի ինստիտուտի ստեղծումը։ Գիտական խորհրդի կողմից հաստատված կարգով սահմանվում է մասնագիտության համակարգողի գործունեությունը, որի հիմնական նպատակն է նպաստել որակյալ ինժեներների պատրաստմանը, աջակցել ուսումնական գործընթացի կազմակերպմանն ու արդյունավետության բարձրացմանը։

- ✓ Նա հանդիսանում է համապատասխան մասնագիտության պետական քննական հանձնաժողովի նախագահը։
- Համակարգում է տվյալ մասնագիտության ուսումնական պլանների և առարկայական ծրագրերի քննարկումները, նպաստում է ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կատարելագործմանը։
- ✓ Մասնակցում է գիտական ուսումնասիրությունների թեմատիկայի մշակմանը, պարբերաբար հրավիրում է մասնագիտությանն առնչվող հրատապ հարցերի վերաբերյալ սեմինարներ և բանավեճեր՝ դրանցում ներգրավելով հանրապետության և արտերկրի այդ ոլորտի առաջատար գիտնականներին և արտադրության մասնագետներին։
- ✓ Մշակում և իրականացնում է միջոցառումներ` ուղղված ոլորտի գիտական և արտադրական կազմակերպությունների ղեկավարների ու մասնագետների ներգրավմանը, աջակցում է ուսումնա-արտադրական պրակտիկաների վայրերի ընտրության հարցում։

Համագործակցելով համապատասխան գերատեսչությունների ղեկավարների հետ` աջակցում է շրջանավարտներին աշխատանքի տեղավորման գործում:

Բոլոնյան գործընթացը չափազանց կարևորում է բուհերի ինքնավարման սկզբունքը՝ ֆինանսական և կենսագործունեության համար անհրաժեշտ պարտավորությունների կատարումը։ Ինքնավարությունը բուհի իրավասությունն է իրեն վերապահված հարցերի լուծման խնդրում, որը պաշտպանվում է համապատասխան օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով։

Արդի կրթական համակարգի մրցակցային դաշտում պատշաճ մակարդակի վրա գտնվելու համար Համալսարանը պետք է ունենա՝

- ✓ բարձր մակարդակի ուսանողություն,
- ✓ որակյալ գիտամանկավարժական կադրեր,
- 🗸 կրթական ճկուն համակարգ և նրա կազմակերպման ժամանակակից միջոցներ,
- 🗸 բարձրակարգ նյութատեխնիկական և տեղեկատվական ապահովվածություն,
- ✓ արդյունավետ ղեկավարման և վերահսկման կառույցներ,
- ✓ գործունեության իրավական-նորմատիվ բավարար ապահովվածություն,
- ✓ ակադեմիական շարժունակություն,
- ✓ գիտակրթական և մշակութային կապեր աշխարհի առաջնակարգ համալսարանների հետ։

2.6. Գիտակրթական բազայի ապահովում

Համալսարանի զարգացման նոր կողմնորոշումները, հատկապես՝ ուսուցման որակին ներկայացվող պահանջները ենթադրում են նյութատեխնիկական բազայի նորացում և արդիականացում, դրա համապատասխանեցումը պետական կրթական չափորոշիչներին։ Անհրաժեշտ է գնահատել մասնաշենքերի տեխնիկական վիճակը, ձևավորել և իրականացնել դրանց հիմնանորոգման և վերակառուցման փուլային ծրագրեր։ Որպես աջառնահերթ խնդիր անհրաժեշտ է կատարել լսարանային ֆոնդի ընդլայնում և տեխնիկական վերազինում։

Համալսարանի հնացած լաբորատոր բազան նորացման ու արդիականացման կարիք ունի։ Այս նպատակներին են ծառայում և համալսարանի սեփական ռեսուրսների պլանաչափ օգտագործումը ու արդիական, գիտահետազոտական, նախագծային կազմակերպությունների հետ համագործակցության պայմանագրերը, որոնցում ամրագրվում են համատեղ լաբորատորիաների ստեղծման և ժամանակակից արտադրական սարքավորումներն ու տեխնիկական միջոցները ուսումնահետազոտական նպատակներով օգտագործելու պայմանները։ Նման համագործակցության անհրաժեշտությունը բխում է տեխնոլոգիական զարգացումների առկա տեմպերից՝ ինժեներական կրթության ժամանակակից տեխնիկական միջավայրի ստեղծման տեսանկյունից։

Համալսարանի բազային պայմանները՝ շենքային տեխնիկական հագեցվածության և այլն, անհրաժեշտ է համապատասխանեցնել XXI դարի պահանջներին, ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական առումով։ Անհրաժեշտ քանակի մակերեսով տարածքների, նորագույն տեխնիկայի և սարքավորումների ձեռքբերումը, մասնագիտական կազմակերպություններում լաբորատոր ամբիոնների ստեղծումը կարևոր նախապալման են որակյալ կադրերի մասնագիտական նախապատրաստման համար։ Անհրաժեշտ քանակի մակերեսով տարածքների, նորագույն տեխնիկայի lı լաբորատոր սարքավորումների ձեռքբերումը, մասնագիտական կազմակերպություններում հենակետային ամբիոնների և լաբորատորիաների ստեղծումը որակյալ կադրերի պատրաստման նախապայման են։ Այս առումով պետք է ուսանելի համարել եվրոպական երկրների նմանատիպ համալսարանների փորձը, որի ուսումնասիրման և կիրառման նպատակով պետք է իրականացնել ծրագրավորման աշխատանք։

Քուհական կրթության բնագավառում բավարար չեն դասագրքերն ու ուսումնական ձեռնարկները։ Դրանց պակասը հատկապես զգացվում է հումանիտար, իրավագիտական, նեղ մասնագիտական ոլորտներում, որտեղ նոր դասագրքերի և դրանց էլեկտրոնային տաբերակների ստեղծումը հրատապ խնդիր է։

Պետք է շարունակել ուսումնական գրականության ստեղծումը։ Կարևոր է նաև օտարալեզու դասագրքերի և ձեռնարկների թարգմանությունը։

Հաշվի առնելով, որ գիտական համակարգը հիմնվում է համապատասխան նյութատեխնիկական բազայի վրա, անհրաժեշտ է՝

- ✓ լաբորատոր մոդուլային կոմպլեքսների և սարքավորումների ձեռքբերում,
- ✓ փորձարարական տեխնիկայի և սարքավորումների թարմացում` հիմնված նյութատեխնիկական բազայի նորացման վրա,
- ✓ միջազգային հեղինակավոր պարբերականների բաժանորդագրություն, տվյալ գիտական ոլորտին առնչվող մենագրությունների ձեռքբերում։

2.7 Օժանդակ և սպասարկող անձնակազմի ապահովում։ Տեխնիկական համակարգի շահագործում

Աշխատողների կազմի պլանավորման և հավաքագրման, որակական աճի ապահովման նպատակով Համալսարանն իրականագնում է.

Իաստիքների պլանավորում և դրանց օգտագործման արդյունավետության բարձրացում. օպտիմալ քանակական հարաբերակցության ապահովում ուսանողների, դասախոսների և ուսումնաօժանդակ կազմի թվաքանակների միջև: Համալսարանը պետք է սահմանի նորմատիվներ վարչակազմի և այլ աշախտողների հաստիքների պլանավորման համար,

- ✓ իրագործում վարչակազմի քայլ առ քայլ նորացման և երիտասարդացման քաղաքականության, մրցակցային միջավայրի ստեղծում կառավարման կառույցների և ստորաբաժանումների ղեկավար կազմի որակյալ համալրման համար,
- վարչակազմի կատարելագործման դասընթացների կազմակերպում` կառավարման նոր մեթոդների, ինֆորմացիայի կառավարման համակարգերի յուրացման և ներդրման ուղղությամբ,
- աշխատողների աշխատավարձերի՝ ըստ գործունեության արդյունքների տարբերակման մեխանիզմների ներդրում՝ աշխատանքի արդյունավետության և մասնագիտական կատարելագործման խթանման նպատակով։

2.8. Անձի ձևավորում, բարոյահոգեբանական դաստիարակություն

Ազգային և համամարդկային արժեքներով պայմանավորված՝ ուսումնադաստիարակչական համակարգի մշակումն ու ներդրումը երիտասարդության շրջանում մեր ժամանակի կարևորագույն խնդիրներից է։ Այն հնարավորություն կընձեռի ուսանողությանը նպատակաուղղել բաց, թափանցիկ և բարոյական արժեքների վրա հիմնված գործունեության։ Երիտասարդը պետք է կյանք մտնի՝ ունենալով բարոյական որոշակի արժեքների պաշար, իսկ բուհն էլ իր հերթին պետք է վստահ լինի, որ ի վիճակի է նրան տալու պահանջվող բարոյական հենք։ Մեր երկրի ժողովրդավարացման, տնտեսական զարգացման ու բարգավաճման գործընթացներին համընթաց՝ սա ամենակարևոր մարտահրավերներից մեկն է։ Հետևապես մեր գլխավոր խնդիրն է հստակեցնել երիտասարդի քաղաքացիական դիրքորոշումն ու նպաստել դրա ձևավորմանն ու կայացմանը, օգնել ուսանողներին դառնալ ակտիվ, ինքնուրույն և զարգացած քաղաքացի։

Համալսարանի ուսումնադաստիարակչական գործառույթի շրջանակն իր մեջ ներառում է.

ա/ ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորման խնդիրների հստակեցում, նրա քաղաքացիական, հայրենասիրական, բարոյահոգեբանական, իրավական, աշխատանքային, մտավոր, բնապահպանական, առողջապահական դաստիարակություն,

p/ ուսանող երիտասարդության սոցիալ-հոգեբանական օգնության և սոցիալ-տնտեսական աջակցության ու պաշտպանության համակարգի ներդրում,

- գ/ առողջ ապրելակերպի ձևավորում, հակահասարակական երևույթները կանխարգելող միջոցառումների մշակում,
- դ) դաստիարակության ժամանակակից հայեցակարգերի և ծրագրերի արմատավորում կրթական համակարգում։

Լուրջ և համակարգված միջոցառումներ են պահանջվում՝ բարձրացնելու ուսանողի տեղեկատվության աստիճանը։ Նա պետք է տեղյակ լինի բուհի ուսումնական ծրագրերին,

ուսումնական գործընթացներին առնչվող բազմաբնույթ հրատարակություններին, մասնակցի ներբուհական տարբեր միջոցառումների։ Հստակեցում են պահանջում ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները։ Նրա ձայնը պետք է լսելի լինի բոլոր օղակներում՝ ամբիոններից մինչև ռեկտորատ։ Այս գործընթացին էապես պետք է նպաստի Համալսարանի պաշտոնաթերթը։

- 2.8.1. Սովորողի իրավունքներն ու պարտականությունները։
- Ուսանողական ինքնավարության, ինքնակառավարման խնդիրներն են՝
- ✓ ուսանողների մասնակցության ընդլայնումը համալսարանական կառավարման և որոշումների րնդունման գործառույթներում,
- ուսանողական խորհուրդների դերի մեծացումը Բոլոնիայի գործընթացի հետ կապված ծրագրային և կազմակերպչական փոփոխությունների պլանավորման և իրականացման գործում,
- համալսարանի ուսանողական խորհրդի արտաքին կապերի զարգացման աջակցումը, նրա ներգրավումը եվրոպական ուսանողական կազմակերպությունների ծրագրերում։

Դրանց բավարար լուծումն ուղղակիորեն բերում է ուսանողի ինքնագիտակցության, արժանապատվության և քաղաքացիական պատասխանատվության բարձրացմանը։ Այս ամենի արդյունքում բարձրանում է նաև ուսման որակը։

Պետք է խրախուսել ուսանողի առաջադիմությունը, ինքնուրույն մտածողության դրսևորումները՝ խնդիրների առաջադրում, ինքնուրույն լուծումներ, պատասխանատու որոշումներ կայացնելու կարողություն։ Հատուկ ուշադրության են արժանի ուսանողական կառույցները։ Դրանք և առաջին հերթին ուսխորհուրդները շատ անելիքներ ունեն, մասնավորապես՝ ուսանողների շահերի պաշտպանությունը և նրանց վերաբերող տեղեկատվության ձևավորումը, համահամալսարանական տարաբնույթ միջոցառումների նախաձեռնումն ու անցկացումը։

3. Կառավարման համակարգ

Համալսարանի կառավարումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և բարձրագույն ուսումնական հաստատության կանոնադրությանը համապատասխան, ինքնակառավարման հիման վրա՝ միանձնյա ղեկավարման և կոլեգիալության սկզբունքների զուգակցմամբ՝ բուհի խորհրդի, գիտական խորհրդի և ռեկտորատի գործառույթների իրականացմամբ։

Համալսարանի զարգացման նոր խնդիրներն ու ծրագրերը պահանջում են վերակառուցել կառավարման առկա համակարգը և բարձրացնել դրա արդյունավետությունն ու որակը։

Համակարգի վերափոխումը միտված է ապահովելու համալսարանի գործունեության հիմնական բնագավառների կառավարման գործընթացների ներդաշնակեցմանն ու ակտիվ

փոխազդեցությանը, լիազորությունների և պատասխանատվության օպտիմալ բաշխմանը կառավարման համալսարանական և ֆակուլտետային մակարդակների միջև, ռազմավարական պլանով նախատեսված կառուցվածքային փոփոխությունների, որոշումների ընդունման թափանցիկության, ինչպես նաև ուսանողական ինքնավարության զարգացմանը։

Պետք է հստակեցնել համալսարանի պաշտոնատար անձանց պարտականությունների շրջանակը, մշակել որոշումների և հանձնարարությունների կատարման և վերահսկման ճկուն մեխանիզմ, ստեղծել հաշվետվությունների կուռ, ուղղաձիգ, ոչ ձևական համակարգ։ Այդ ամենը կնպաստի աշխատակիցների և սովորողների, աշխատանքային, ուսումնական և կատարողական կարգապահության ապահովմանը։ Ուսումնական, գիտահետազոտական և կազմակերպչական ոլորտներում աշխատանքները ճիշտ և հետևողական կազմակերպելու, բովանդակային բաղադրիչի և ծառայությունների որակի վերահսկման մեխանիզմներ ստեղծելու նպատակով անհրաժեշտ է մշակել և ներդնել հաշվառման, փաստաթղթերի շրջանառության մեխանիզմներ, տվյալների բանկ և տեղեկատվական միասնական դաշտ։ Այդ գործընթացին մեծապես կնպաստի բոլոր ոլորտների նորմատիվային փաստաթղթերի և կոնոնակարգերի ստեղծումը, ինչպես նաև ֆակուլտետների, ամբիոնների դասախոսների վարկանիշային համակարգի ներդրումը։

Խիստ կարևոր է գործավարության համապատասխանեցումը միջազգային չափանիշներին։

Այս բոլոր քայլերը կհանգեցնեն բուհի գործունեության թափանցիկության և հրապարակայնության մեծացմանն ու Համալսարանի հեղինակության բարձրացմանը։

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների բազայի վրա ստեղծվում է միասնական մի համակարգ, որը պարբերաբար կատարելագործվում է և որի շրջանակներում կենտրոնացվելու է ֆակուլտետների և մյուս ստորաբաժանումների բոլոր գործընթացների և ռեսուրսների ղեկավարումը։ Այդպիսի համակարգը կարող է ներդրվել ինչպես ամբողջ համալսարանի մասշտաբով, այնպես էլ նրա առանձին կառուցվածքային միավորների մակարդակով։ Այն զգալիորեն կընդարձակի տեղեկատվական դաշտը, կօպտիմալացնի փաստաթղթերի շրջանառությունը, զգալի կկրճատի տվյալների մշակման ժամանակը, կմեծացնի պլանավորման և ֆինանսական աշխատանքների արդյունավետությունը։

Առաջանում է ևս մի անհրաժեշտություն՝ ստեղծել ուսանողների առաջադիմության և հաճախումների գնահատման «էլեկտրոնային մատյան»։

Համալսարանի յուրաքանչյուր ֆակուլտետ պետք է ունենա կարճաժամկետ ծրագրեր, տարեկան և հեռանկարային գործունեության պլաններ։

Որպես առաջնահերթ խնդիր պետք է ընդլայնել ամբիոնի` որպես գիտակրթական և մեթոդական աշխատանքների հիմնական օղակի, պատասխանատվության և կրթական գործընթացների վերահսկողության դերը։ Ամբիոնը կոչված է իրականացնելու մասնագիտական պատրաստության ծրագիրը, ծավալելու գիտահետազոտական աշխատանքներ. դրանք

նախապայմաններ են առանձնահատուկ գիտամանկավարժական դպրոցների ստեղծման համար, որով և կազմվում է ֆակուլտետի և բուհի յուրահատուկ բնութագիրը։

Անհրաժեշտ է պարբերաբար վերանայել համալսարանի ընդհանուր կառուցվածքը՝ այն համապատասխանեցնելով ժամանակի և առաջացած խնդիրների պահանջներին, ինչպես նաև վերաբաշխել գործառույթները համալսարանի կառուցվածքային միավորների միջև։

Ներկա պահին Համալսարանի կառուցվածքի սխեման ներառում է.

- ֆակուլտետներ,
- ամբիոններ,
- ամբիոնների կազմում գործող հետազոտական և ուսումնական լաբորատորիաներ,
- գիտահետազոտական սեկտոր,
- գիտական գրադարան,
- ուսումնական մաս,
- բաժիններ,
- տպագրության և լրատվության կենտրոն,
- կրթական բարեփոխումների վարչություն,
- միջազգային կապերի և արտասահմանցի սովորողների վարչություն,
- հաշվապահություն,
- ռեկտորի աշխատակազմ,
- մասնագիտական խորհուրդներ,
- հենակետային վարժարան։

Համալսարանն ըստ վարչական կառուցվածքի ունի հետևյալ բաժինները.

- հայոց լեզվի, հայագիտության և գիտահրատարակչական բաժին,
- կադրերի բաժին,
- ռեժիմամոբիլիզացիոն բաժին,
- ընդհանուր բաժին,
- ասպիրանտուրայի բաժին,
- ֆինանսավերլուծական և զարգացման բաժին,
- տեղեկատվական տեխնոլոգիաների համակարգող բաժին,
- իրավաբանական բաժին,
- պրակտիկայի բաժին,
- ֆիզկուլտուրայի և սպորտի բաժին,
- ճարտարապետության, դիզայնի, շինարարական նախագծման և փորձագիտության կենտրոն,
- նախապատրաստական և վերաորակավորման կենտրոն։

Ռեկտորը համակարգում և ղեկավարում է՝

ա/ ուս. գծով պրոռեկտորի միջոցով՝

ուսումնական մասը, ֆակուլտետները (ուսումնական մասով), հենակետային վարժարանը, բ/ գիտ. գծով պրոռեկտորի միջոցով՝

ասպիրանտուրայի բաժինը, գիտահետազոտական սեկտորը, գիտատեխնիկական խորհուրդը, մասնագիտական խորհուրդները, հետազոտական լաբորատորիաները, ֆակուլտետները /գիտահետազոտական մասով/,

գ/ ֆինանսական, կապիտալ շինարարության և տնտեսական գծով պրոռեկտորի և շահագործման ոլորտի աշխատակիցների գործունեությունը և գիտական գրադարանը։ Ռեկտորի աշխատակազմում ընդգրկված են՝

- տնտեսական, նյութատեխնիկական մատակարարման ոլորտի աշխատակիցները,
- ավտոտնտեսությունը,
- ռեկտորի օգնականը,
- ռեկտորի խորհրդականները։

4. Միջոցառումներ

Ո-ազմավարական պլանով նախանշված միջոցառումների իրականացումը թույլ կտա պահպանել և զարգացնել Հայաստանում հազարամյա ավանդույթներ ունեցող, հայկական ճարտարապետության և շինարարության բնագավառում միակ համալիր գիտաուսումնական օջախի գործունեությունը՝ հաշվի առնելով նրա համահայկական ուղղվածությունը։

4.1. Կրթական ոլորտ

Մեր օրերի քաղաքակրթության մարտահրավերների պահանջներից է քաղաքացու մասնագիտական պատրաստվածության համապատասխանեցումը միջազգային չափանիշներին, կրթության որակի և բովանդակության արդիականացումը։ Մրան հասնելու ճանապարհը ուսանողի բարձր առաջադիմությունն է, ինքնուրույն մտածողության դրսևորման հատկանիշների ձեռքբերումը՝ խնդիրների առաջադրման, դրանք ինքնուրույն լուծելու, որոշումներ կայացնելու կարողության ձեռքբերումը։

Համալսարանի կրթական գործառույթն արդյունավետ իրականացնելու համար հարկավոր է կատարել բովանդակային փոփոխություններ, իրականացնել ծրագրային նորացման գործընթաց՝ ուսումնական պլաններն ու առարկայական ծրագրերը եվրոպական չափանիշներին մերձեցնելու նպատակով։

Համալսարանի կրթական բարեփոխումների վարչությունը կոչված է իր կանոնադրության սահմաններում քննարկել և եզրակացություններ ներկայացնել կրթական բարեփոխումներին առնչվող հարցերի վերաբերյալ և նպաստել նրանց իրականացմանը։

Համալսարանի կրթական բարեփոխումների վարչության խնդիրներն են.

- 🗸 ապահովել առարկայական ծրագրերի նախագծերի մշակումը,
- ✓ մշակել կրթության որակի գնահատման վարկանիշային նոր կանոնակարգեր,
- 🗸 ունենալ անընդհատ և լրացուցիչ կրթության գործուն համակարգ,
- 🗸 ուսանողներին սովորեցնել ինքնուրույն, թիմային և խմբային աշխատանքի հմտություններ,
- ✓ մշակել և ֆակուլտետներում ներդնել միջդիսցիպլինար գիտական և գիտակրթական ծրագրեր,
- ✓ պայմաններ ստեղծել ուսանողների հետ անհատական աշխատանք և խորհրդատվություն անցկացնելու համար,
- պրակտիկայի արդյունավետ կազմակերպման տեսակետից՝ բարձր կուրսերում ուսանողներին հնարավորություն ընձեռել մասնագիտացումը խորացնելու բազային կազմակերպություններում։

Առարկայական ծրագրերում պետք է ընդլայնել ընտրովի սկզբունքով և ֆակուլտատիվ առարկաների քանակը, ապահովել կուրսային ավարտական աշխատանքների բարձր մակարդակը։

Իր գործունեության ընթացքում վարչությունը պարտավոր է.

- ✓ պարբերաբար կատարել ուսումնամեթոդական աշխատանքների վիճակի և դրա զարգացման միտումների վերլուծություն,
- 🗸 մշակել և ներմուծել կրթական ժամանակակից մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ,
- 🗸 հրատարակել ուսումնամեթոդական գրականություն,
- ✓ վերահսկել առարկայական, ուսումնական ծրագրերի և դասախոսությունների բովանդակային համապատասխանությունը։

Քակալավրիատի կրթությունը նախատեսում է ընդհանուր և մասնագիտական առարկայական գիտելիքներ, որոշակի անհատական ունակությունների՝ ինքնուրույն կրթվելու, նոր թեմաներ ուսումնասիրելու, մարդկային փոխհարաբերություններ ստեղծելու զարգացում։

Բակալավրը պետք է ունենա լայն մտահորիզոն, կայուն, մասնագիտական գիտելիքների պաշար և վստահորեն անցնի համապատասխան աշխատանքի։

Մագիստրոսը պետք է տիրապետի մասնագիտական-առարկայական խոր գիտելիքների։ Այսօր մագիստրոսական ուսուցման գործընթացի բարելավումը հրատապ խնդիր է։

Համալսարանի համակարգային բարեփոխումների հաջող ավարտին կնպաստի նաև դիմորդների հետ տարվող նախապատրաստական աշխատանքների ծրագրերի ու մեթոդների վերափոխումը։

Մինչբուհական /նախապատրաստական/ կրթությունը կողմնորոշիչ պետք է լինի դիմորդի մասնագիտության ճիշտ ընտրության գործում։ Այդ նպատակին է ծառայում համալսարանի հենակետային վարժարանը, որն ավարտական դասարանների աշակերտներին հնարավորություն է տալիս հստակ կողմնորշվելու մասնագիտության ընտրության հարցում։

Համալսարանում ստեղծվել է նախապատրաստական, վերապատրաստման կենտրոն (ՆՎԿ)՝ ԲՈՒՀ ընդունվել ցանկացող դիմորդների նախապատրաստական դասընթացների, քաղաքացիական ծառայողների վերապատրաստման ծրագրերի, շինարարական կազմակերպությունների պատվերով մասնագետների և դասախոսների վերապատրաստման, ինչպես նաև համալսարանում դասավանդվող առանձին առարկաներից ուսանողների համար լրացուցիչ պարապմունքների գործընթացը կազմակերպելու և համակարգելու նպատակով։

Կարևոր հնչողություն է ստանում շրջանավարտների պիտանելիության հարցը։ Համալսարանական շրջանավարտների որակավորումը պետք է ժամանակի ընթացքում համապատասխանի համաշխարհային չափանիշներին։

Կրթությունն ու հետագա մասնագիտական գործունեությունը պետք է հնարավորինս մոտեցնել։ Պետք է հստակեցվեն արտադրական պրակտիկաների անցկացման սկզբունքները։ Կրթական գործընթացների մեջ պետք է ներգրավել աշխատուժի շուկայի մասնակիցներին՝ հաշվի առնելով նրանց կարծիքներն ու երաշխավորությունները։ Անհրաժեշտ է ստեղծել մոնիտորինգի համակարգ, որը կամբողջացնի շրջանավարտների հետագա ճակատագրի մասին տվյալները, այդ թվում՝ զբաղվածության կարևորագույն ցուցանիշներ։ Դիմորդների մասնագիտական կողմնորոշման ու բուհի ընտրության գործոններն ապահովելու համար անհրաժեշտ է ստեղծել համալսարանի վարկանիշային ներքին համակարգ։

4.2. Գիտական ոլորտ

Միայն հիմնարար և կիրառական հետազոտություններն են, որ կարող են ստեղծել բարձր ինտելեկտուալ մակարդակի հաղորդակցության մթնոլորտ, խթանել ուսանողների վերլուծական ու քննադատական մտածողությունը, հմտություններն ու ունակությունները։

Համալսարանում կատարվող հիմնարար գիտական հետազոտություններին բնորոշ է թեմայի ընտրության ազատությունը։ Միևնույն ժամանակ գիտական գործունեության մի քանի հիմնական ոլորտներ Հայաստանում հրատապ զարգացում են պահանջում։ Դրանք են՝ տեղեկատվական և նանոտեխնոլոգիաները, նոր նյութերի ստացումը, շրջակա միջավայրի պահպանությունը, սեյսմիկ պրոցեսները, ջրային համակարգերի անվտանգության խնդիրները և այլն։

Գիտության համակարգում կադրային ներուժի թուլացման դեմ ուղղված սպառնալիքները կանխելու և գիտության վերարտադրությունն ապահովելու նպատակով համալսարանի ռեկտորին առընթեր գործում է գիտական տեխնիկական խորհուրդը։

Կարևոր է գիտական արդյունքների ներդրման և կառավարման բաժնի ստեղծումը, որը կնպաստի գիտություն-տեխնոլոգիական արտադրություն-շուկա շղթայի ամրացմանը։

- √ åñáý» ëáñ³¹³ë³ ËáëϳݳÝÓݳϳ½ÙÇ É³ĴݳÙ³ëßï³µÁݹ. ñÏáðÙÁ. Çï³Ñ»ï³½áï³Ï³Ý
  ¨Ý³Ë³. [³ĴÇݳß˳ï³ÝùÝ» ñÇ Çñ³Ï³Ý³ÓÙ³Ý. áñ[ÁÝóÓáðÙ,
- √ ³ ñï »ñÏñáōÙ Ñ»ï ³ ½áï ³ ϳ Ý, ݳ ˳. ͳ ĴÇÝ ¨³ Ëï áñáßÇã ³ ß˳ ï ³ ÝùÝ»ñÇ Çñ³ ϳ ݳ óáōÙ:

Խոսելով գիտական և ուսումնական գործընթացների համաքայլ զարգացման մասին, պետք է նշել, որ բուհական գիտության համար էական նշանակություն ունի, երբ դասախոսը միաժամանակ գիտաշխատող է՝ գիտնական։ Դրա շնորհիվ ուսանողն իր գիտելիքների մի մասը ստանում է գիտական անմիջական ոլորտներից, այսինքն՝ ուսումնառության ժամանակ ակտիվորեն մասնակցում է նաև գիտական գործընթացներին։

Պետք է ուշադրության կենտրոնում պահել մասնագիտական, դասախոսական և ուսանողական գիտական նստաշրջանների՝ նախորդ տարիների ստեղծած բարի ավանդույթը, շարունակել գիտական ժողովածուների թողարկումը՝ զետեղելով լավագույն զեկուցումներն ու հաղորդումները։

Գիտահետազոտական աշխատանքներում անհրաժեշտ է ընդգրկել ուսանողներին և լայն հնարավորություն ընձեռել նրանց՝ ծանոթանալու նորագույն գիտական գրականությանը, հետևելու մասնագիտական պարբերականներին՝ հետագայում նրանց ներգրավվելով միջազգային գիտաժողովների ու սիմպոզիումների աշխատանքներին։

Գիտահետազոտական կառուցվածքների օպտիմալացման և վերակառուցման բազայի վրա հենվելով՝ նպատակահարմար է մասնակցել տեխնոլոգիաների փոխանցման կենտրոնների, բիզնես և ինովացիոն ենթակառուցվածքների ստեղծմանը։

Այս տեսակետից էական է, որ համալսարանն ըստ ամենայնի նպաստի ազգային ինովացիոն համակարգի կայացմանը, հիմնի «հիմնադրամ» և հիմնարար հետազոտությունների ու կիրառական մշակումների բազայի հիման վրա իրականացնի ակտիվ գործունեություն, ինովացիոն գործընթացներին մասնակից դարձնի գիտական աշխատանքներում առավել աչքի ընկած ուսանողներին։

4.3. Ֆինանսատնտեսական ոլորտ

Ներկայումս ֆինանսավորման գլխավոր աղբյուր են հանդիսանում պետական պատվերով և վճարովի հիմունքներով իրականացվող ուսման և գիտահետազոտական ու նախագծային աշխատանքների համար տրամադրվող միջոցները։ Համալսարանի բարձր որակավորում ունեցող պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի ուժերով խորհրդատվական, փորձագիտական, առանձին լուծում պահանջող խնդիրների մրցույթներին՝ օրենսդրությամբ և խորհրդի կողմից սահմանված կարգով մասնակցելով, կարելի է ստանալ հավելյալ եկամուտներ, որոնցից մի մասը կհատկացվի անմիջական կատորողներին, իսկ մյուս մասը կմնա ՔՈՒՀ-ին։

Համալսարանի բնականոն գործունեության և առաջընթացի կարևորագույն երաշխիքը նրա ֆինանսական կայունությունն է, որ կարելի է իրականացնել, եթե պետբյուջետային ֆինանսավորման պակասը կարողանանք փոխհատուցել արտաբյուջետային եկամուտների կայուն և պլանաչափ աճով։ Այսպիսով, ֆինանսական աղբյուրների բազմազանեցումը և ֆինանսական ներհոսքի մեծացումը շարունակում են մնալ համալսարանի համար կարևորագույն ռազմավարական խնդիրներ, որոնք ստիպում են համալսարանին դառնալ ավելի նախաձեռնող և ձեռներեց արտաքին միջավայրի հետ փոխհարաբերություններում։

Համալսարանի զարգացման նոր ծրագրերի ֆինանսական ապահովումը պահանջում է ներդաշնակեցնել ռեսուրսների բաշխումը ռազմավարության պլանի խնդիրներին և ուղղություններին, ստեղծել համալսարանի ռազմավարական բյուջե։ Առաջնահերթ է նաև ռեսուրսների արդյունավետ կառավարումն ու խնայողության քաղաքականության հետևողական իրականացումը։

Անհրաժեշտ է իրականացնել համալսարանի ծրագրերի ու ծառայությունների մարքետինգի և կոմերցիալացման քաղաքականության գործունեություն բոլոր բնագավառներում։

Կարելի է ընդլայնել վճարովի կրթական, գիտական, տեղեկատվական ու հրատարակչական ծառայությունների ցանկը և բարձրացնել դրանց եկամտաբերությունը, մեծացնել այս ուղղությամբ ստացվող միջոցների հաշվեկշիռը համալսարանի եկամուտների ծավալում։

Տնտեսական գործունեություն

Համալսարանի առաջիկա բարեփոխումների շարքում տնտեսական գործունեության համակարգը պահանջում է անհրաժեշտ քայլեր.

- ✓ Շենքերի, կառույցների տարածքների կառուցապատման, վերանորոգման և պահպանման ծրագրերի իրականացում։
- ✓ Կրթական, գիտահետազոտական, կազմակերպչական և այլ կարգի աշխատանքների՝
   նյութատեխնիկական միջոցներով, գույքով և սարքավորումներով ապահովում։
- ✓ Լսարանային, գիտաուսումնական, վարչական, սպորտային և այլ օժանդակ տարածքների արդյունավետ օգտագործման կազմակերպում և մշտական հսկողության իրականացում։
- 🗸 Ինժեներատեխնիկական աշխատանքների արդյունավետության բարձրացում։
- ✓ Տնտեսական գործունեության արդյունավետությունը բարձրացնելու, ֆինանսական միջոցները ճիշտ ու նպատակային ծախսելու համար մոնիտորինգի իրականացում։
- ✓ Ուսման և աշխատանքի պայմանների բարելավում՝ ելնելով սանիտարահիգիենիկ և հարմարավետության առկա պահանջներից։
- ✓ Սոցիալական ու տնտեսական ծառայությունների մակարդակի բարձրացում, սպասարկման ոլորտի կատարելագործում։
- 🗸 Համալսարանի անվտանգության և պահպանման ծառայության համակարգի ստեղծում։

```
3. ýÇÝ3 Ýë3 Ï3 Ý ÙÇçáóÝ»ñÇ Ñ3 ÎÃ3 ÎÃÙ3 Ý,

μ. Ù3 ëÝ3. Çï 3 Ï3 Ý Ý»ñáōÅÇ 3 ñ1 ÎáōÝ3 í »ï û. ï 3. áñĺ Ù3 Ý,

... 3 [3 Ý1áōlÃ3 ÎÇÝ É3 [3. áōlÝ 3 ñÅ»ùÝ»ñÇ å3 Ñå3 ÝÙ3 Ý
Ñ3 Ù3 1 ñáōÃÎ3 Ý Ù»ç ¿:
```

4.4 Միջազգային կապեր

Համալսարանի արտաքին կապերը պետք է առավելագույնս նպաստեն նախանշված ռազմավարական նպատակների իրագործմանը՝ բոլոր արտաքին գործընկերների հետ նրա բազմակողմանի գործակցության, հաղորդակցության ընդլայնման և խորացման միջոցով։

Անհրաժեշտ է՝

 արտասահմանյան կրթական, գիտական նախագծային կազմակերպությունների ու հայկական համայնքի հետ ընդլայնել գիտամանկավարժական, ուսումնագիտական և մշակութային կապերը, մշակել համագործակցության երկարամյա ծրագրեր, ապահովել դասախոսների, ասպիրանտների ու հետազոտողների, ուսանողների ակտիվ մասնակցությունը միջազգային կրթական և գիտական ծրագրերին ու նախագծերին, պարբերաբար կազմակերպել փոխադարձ այցելություններ,

- շրջանավարտներին ապահովել միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան մասնագիտական գիտելիքներով,
- բարձրացնել արտասահմանցի ուսանողների, ասպիրանտների և ստաժորների ուսուցման կազմակերպման որակը, ընդլայնել համալսարանական և գիտակրթական միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցության շրջանակները,
- պահպանել և ամրապնդել իր առաջատարի դերը Բոլոնիայի գործընթացի հայաստանյան և տարածաշրջանային բոլոր զարգացումներում. նպաստել համալսարանի և նրա ստորաբաժանումների լիարժեք ներգրավմանը Բոլոնիայի գործընթացում, այդ ուղղությամբ ստեղծել համակարգող համահամալսարանական կառույց, մշակել և իրականացնել համապատասխան գործողությունների եռամյա ծրագիր,
- շարունակել և ընդլայնել համագործակցության առկա փորձը Հայաստանի և արտասահմանյան առաջատար բուհերի հետ՝ երկկողմ պայմանագրերի, արտաքին ֆինանսավորմամբ համատեղ նախագծերի և բուհական կոնսորցիումների շրջանակներում, զարգացնել ուսումնառության արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և կրեդիտների փոխանցման մեխանիզմներ՝ ECTS (եվրոպական կրեդիտային համակարգ) բազայի վրա,
- ակտիվացնել համալսարանի մասնակցությունը եվրոպական բուհերի ընկերակցության տեղական և միջազգային միջբուհական այլ կազմակերպությունների ծրագրերին։

Այդ գործառույթների շրջանակում համալսարանի Միջազգային կապերի և արտասահմանցի սովորողների վարչության աջակցությամբ զարգանում են պայմանագրային հարաբերությունները արտասահմանյան կազմակերպությունների հետ՝ նրանց մասնակից դարձնելով իրենց սեփական կադրերի պատրաստման գործին։

Լուրջ են համալսարանի ձեռքբերումները ԱՊՀ երկրների (Ռուսաստան, Ուկրաինա, Վրաստան), եվրոպական երկրների (Ֆրանսիա, Գերմանիա, Իտալիա), Մերձավոր արևելքի երկրների (Իրաք, Սիրիա, Իրանի Իսլամական Հանրապետություն) հետ համագործակցության ուղղությամբ։

Համալսարանի ռազմավարական պլանով նախատեսված խնդիրների և նպատակների իրականացումը պահանջում է արտաքին կապերի կառավարման ինստիտուտի լուրջ և հետևողական, համակարգված աշխատանք։

4.5 Հրատարակչություն և տպագրություն

Համալսարանի տպագրության և լրատվության կենտրոնն իրականացնում է հետևյալ աշխատանքները.

- Համալսարանի կողմից երաշխավորված և գրախոսված գիտական աշխատությունների ու ժողովածուների, ուսումնական, մեթոդական ձեռնարկների, ճարտարապետական պրոբլեմների, մենագրությունների, մեթոդական ցուցումների ու մշակումների, տեղեկատվական նյութերի տեխնիկական խմբագրումը, սրբագրումն ու տպագրությունը։
- Համալսարանի գիտական ամսագրի մակետավորման և տպագրման աշխատանքները։
- Համալսարանի թերթի հրատարակումը։
- Ներբուհական և արտաքին պատվերների տպագրական աշխատանքների պատվերներ՝ ռեկտորատի, գիտխորհրդի, ֆակուլտետների, ստորաբաժանումների, հայագիտության և գիտահրատարակչության բաժնի առաջարկություններով։

Այս աշխատանքների ցանկում կարելի է ընդգրկել.

- ուսումնական, կազմակերպչական և համալսարանի գործունեության այլ ոլորտներին վերաբերող փաստաթղթային և գործավարական նյութերի տպագրություն,
- ուսանողների կրթական պահանջները բավարարող օժանդակ նյութերի՝ ուղեցույցների, հարցաշարերի և այլ տպագրություն,
- համալսարանի ներքին կյանքն ու գործունեությունը կարգավորող կանոնակարգերի,
   նորմերի, ցուցումների հրատարակում,
- օրենքով չարգելված՝ այդ թվում՝ արտաքին պատվերների իրականացում։

4.6. Սոցիալական ոլորտ և սպորտ

Կադրային ներուժի համալրման և բարելավման միջոցառումներն անխզելի են համալսարանում ստեղծված աշխատանքային միջավայրից և պայմաններից։ Անհնար է առաջընթաց ակնկալել առանց աշխատակիցների սոցիալական բավարարվածության պատշաճ մակարդակի ապահովման, համալսարանի սոցիալական բազայի զարգացման և աշխատանքի արդյունավետությունը խթանող վարձատրման համակարգի ձևավորման։

Աշխատողների սոցիալական բավարարվածության մակարդակը բարձրացնելու և հիմնական սոցիալական ծրագրերի զարգացմանն ուղված միջոցառումներն են.

- մեծացնել Համալսարանի բյուջեում աշխատավարձներին, սոցիալական ծրագրերին և միջոցառումներին հատկացումների հաշվեկշիռը,
- ապահովել համալսարանի մարզաառողջարարական բազաների զարգացումն ու մատչելիությունը. մշակել սպորտի զարգացման համալիր ծրագիր և ապահովել դրա փուլային իրականացումը, ձգտել ուսանողների առավելագույն ներգրավվածությանը մարզական միջոցառումներում,

- նպաստել մշակութային ծրագրերի համակողմանի զարգացմանը, խթանել ուսանողների և աշխատակիցների մասնակցությունը մշակութային կյանքին,
- օրենսդրական փոփոխություններին համաքայլ զարգացնել ուսանողների սոցիալական օգնության ներհամալսարանական համակարգը՝ ստեղծելով ուսումնառության հնարավորություններ ակադեմիապես առաջադիմող, բայց սոցիալապես անապահով ուսանողների համար։

4.7 Պրոֆեսորադասախոսական կազմի իրավունքները և պարտականությունները

Համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական և գիտական աշխատողներն իրավունք ունեն իրենց հայեցողությամբ, ծրագրի շրջանակներում շարադրել ուսումնական առարկան, ընտրել գիտական հետազոտությունների թեմաներ։

Գիտամանկավարժական կազմի բոլոր թափուր պաշտոնների տեղակալումն իրականացվում է աշխատանքային պայմանագրով։ Պայմանագրի ժամկետը լրանալուց հետո աշխատողի հետ կարող է կնքվել նոր պայմանագիր։

Յուրաքանչյուր դասախոս, համալսարանի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով, իրավունք ունի՝

- ա) ընտրելու և ընտրվելու համապատասխան պաշտոնում և կառավարման մարմիններում,
- բ) մասնակցելու բուհական գործունեության հետ առնչվող հարցերի քննարկմանը և լուծմանը,
- գ) ընտրելու ուսումնական գործընթացի բարձր մակարդակ ապահովող դասավանդման մեթոդներ և միջոցներ,
- դ) մասնագիտական գործունեության համար ունենալու կազմակերպական և նյութատեխնիկական անհրաժեշտ պայմաններ։

Իրավունքների լիարժեք գիտակցումը պետք է զուգակցվի պարտականությունների պատշաճ կատարման հետ։

Պրոֆեսորադասախոսական կազմի առաջնային խնդիրներն են.

- ա) կրթական և գիտական գործընթացների արդյունավետության ապահովում,
- բ) Համալսարանի կանոնադրությամբ և ներքին կարգապահական կանոններով սահմանված պահանջների կատարում,
- գ) ուսանողների մեջ մասնագիտական որակի, պատշաճ վարքի, քաղաքացիական դիրքորոշման, հայրենասիրության ձևավորում,
- դ) սովորողի ինքնուրույնության, նախաձեռնության, ստեղծագործական ունակությունների զարգացում։

4.8 Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների համակարգի կատարելագործում և ներդրում

Համալսարանի գործունեության համակողմանի տեղեկատվությունը առաջընթացի հիմնական ուղենիշներից մեկն է։ Առաջնային է Համալսարանի կրթական հետազոտական ծրագրերի ապահովումը տեղեկատվության միջոցներով։

Կարևորվում է սեփական էլեկտրոնային ռեսուրսների ձևավորումը, ինչպես նաև ներքին և արտաքին տեղեկատվական ռեսուրսների մատչելիությունը ուսանողներին և դասախոսներին։

Համալսարանի տեղեկատվական գործունեությունն ինքնանպատակ չէ. նրա կողմից ստեղծվող ռեսուրսները բաց ու թափանցիկ են արտաքին աշխարհի համար, իսկ որպես ՀՀ առաջատար և միակ ճարտարապետաշինարարական բուհ, Համալսարանը կոչված է դառնալու ազգային ռեսուրսային ուսումնական և գիտական կենտրոն նախագծային աշխատանքների իրականացման ոլորտում։

Համալսարանի տեղեկատվական ռեսուրսների զարգացումը, արդյունավետ օգտագործումն ու մատչելիությունը միտված են ապահովելու ռազմավարության հետևող ուղղությունները։

- Ձևավորել տեղեկատվության միջոցների զարգացման փուլային ծրագիր՝ ստեղծելով էլեկտրոնային քարտարան,
- ընդլայնել համալսարանի տեղեկատվական բազայի մատչելիությունը, ստեղծել համալսարանի էլեկտրոնային գրադարան և կայք,
- ստեղծել նպաստավոր պայմաններ՝ դասավանդման գործընթացում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման համար, կազմակերպել դասախոսների վերապատրաստումը էլեկտրոնային ուսուցման դասընթացների մշակման և իրականացման համար,
- ձևավորել անհրաժեշտ կադրային, տեխնոլոգիական և մեթոդական համակարգ` էլեկտրոնային / On-Line/ եղանակով ուսուցման դասընթացների մշակման և ներդրման համար,
- հասնել ուսումնական մասնագիտությունների դասընթացների աստիճանական ապահովմանը էլեկտրոնային ուսուցման ուսումնամեթոդական նյութերով /դասախոսությունների տեքստեր, առարկայական ծրագրեր և այլն/,
- զարգացնել բարձր արտադրողական հաշվարկների առկա տեխնոլոգիական բազան և նպաստել դրա արդյունավետ օգտագործմանը գիտական հետազոտություններում։

Համալսարանի միասնական կենտրոնական տեղեկատվական համակարգի զարգացման հիմնական ուղղություններն են.

- համակարգի անհրաժեշտ հուսալիության, մասշտաբայնության, պաշտպանվածության և արտադրողականության ապահովում,
- միասնական տեղեկատվական բազայի ձևավորում` առանձին օղակների տվյալների տեղեկատվական բազաների ստեղծման և ինտեգրման հիման վրա,

• տեխնիկական անձնակազմի և բոլոր օգտագործողների վերապատրաստում` համալսարանի միասնական տեղեկատվական համակարգում աշխատելու համար։

Գիտության և կրթության ոլորտի ներկա վիճակը օրվա հրամայական է դարձրել արդյունավետ, առաջադիմական գիտակրթական համակարգի ձևավորումը Հայաստանի Հանրապետությունում։ Կրթության և գիտության ոլորտի բարեփոխումների ռազմավարությունը պետական մարմիններից, իշխանության բոլոր օղակներից և հասարակությունից պահանջում է համակարգված կառուցողական գործունեություն։ Հակառակ դեպքում բարեփոխումների ձախողումը կարող է խաթարել երկրի կայուն զարգացումը։